

Plan for forskning i Anno museum AS

2023 - 2024

Innhold

1. Innledning.....	2
1.1. Museets visjon: Kunnskap om fortid – engasjement i samtid	2
1.2. Definisjon av forskning, FoU, og forskningsetikk	2
1.3. Museets strategiske satsning og mål	4
2. Organisering av forskningen i Anno museum	4
2.1. Organer - Forskningsråd, forskningskordinator, Forum for forskning- og kunnskapsproduksjon	5
2.2 Forskningstid i Anno museum – søknad og rapportering	5
Krav til prosjektbeskrivelse.....	5
Saksgang	6
Årlig rapportering og evaluering	6
2.3. Grenseoppganger – Forskningstid, dokumentasjon og personvern	7
Forskningstid	7
Forskning, dokumentasjon og personvern.....	7
2.4. Forskningens støttefunksjoner.....	8
3.2 Større forskningsprosjekter.....	10
3.4 Forskerutdanning	12
3.5 Vitenskapelige publikasjoner	13
3.6 Øvrig kunnskapsproduksjon – trykte publikasjoner.....	13
4. Forskningsambisjoner 2023 - 2024	14
4.1. Autorisasjoner	14
4.2. Aktive forskere på strategiske arbeidsfelt.....	14
4.3. Samarbeid og internasjonalisering.....	15
4.4. Forskningskordinator	15
4.5. Stillingsbeskrivelser og forskningstid	15
4.6. Forskningspublisering.....	15
4.7 Forskningsformidling	15
4.8 Revisjon av forskningsplan	16
Vedlegg 5.1. Grenseoppgang mellom forskning og kunnskapsproduksjon	18
Vedlegg 5.2. Mandat for Forum for forskning og kunnskapsproduksjon (FFFK).....	19
Vedlegg 5.3. Mandat for Anno museums forskningsråd.....	21
Vedlegg 5.4 Prosjektbeskrivelser for forskning i Anno museum.....	23
Vedlegg 5.5. Vitenskapelige publikasjoner fra Anno museum 2012–2022.....	25

1. Innledning

Planen er utarbeidet av de ansatte ved Anno museum, ført i pennen av museets forum for forskning og kunnskapsproduksjon, sendt ut på høring i organisasjonen og museets forskningsråd, lagt fram for museets ledergruppe (14.03.2023) og vedtatt av museets styre (17.03.2023). Planen gjelder for perioden 2023 - 2024 og er implementert i museets øvrige planverk for perioden.

Denne planen er en revidert utgave av tidligere forskningsplan (2018 – 2022). Revisjonen ble påbegynt våren 2022. Museets forskningskoordinator, Sigurd Nielsen, har ledet arbeidet med revidert plan.

Det overordnede målet for planperioden er å videreføre museets forskningsaktivitet, samt forbedre forskningen i kvalitet og omfang. I løpet av perioden skal forskningsplanen, parallelt med strategisk plan, gjennomgå en grundigere revisjon. Neste forskningsplan skal være vedtatt i 2025, første kvartal.

1.1. Museets visjon: Kunnskap om fortid – engasjement i samtid

Anno museum arbeider med denne visjonen på mange ulike vis, der forskning og kunnskapsproduksjon er to av dem. Det er et uttalt mål for museet at både forskning i betydningen vitenskapelig produksjon, og en bredere kunnskapsproduksjon skal videreføres. Museer generelt og Anno museum spesielt har mer erfaring med bred kunnskapsproduksjon enn forskning etter strengt vitenskapelige kriterier. Kunnskapsproduksjon er en viktig oppgave for museene, men forskning er mer utfordrende for museene å løse. Det krever som oftest større innsats og mer ressurser enn annen kunnskapsproduksjon. Vi velger derfor å vie forskningen mest plass i denne planen, og planlegger den bredere kunnskapsproduksjonen bare der grensene mot forskning går opp (se punkt 1.2 og 2.2). Øvrig kunnskapsproduksjon organiseres i hovedsak avdelingsvis.

For et museum er forskning knyttet til flere kjerneoppgaver. Vår forskning henger nøye sammen med samlinger og tematiske arbeidsfelt. Forskning skal, ideelt sett, være en ressurs for museets formidling. I Anno Museum er skillet mellom forskning og andre faglige aktiviteter tydelig i disponering av den enkelte medarbeiders forskningstid (se punkt 2.3. Grenseoppganger). For en tydeligere avgrensning mellom forskning og kunnskapsproduksjon, se vedlegg 5.1.

1.2. Definisjon av forskning, FoU, og forskningsetikk

Forskningsbegrepet er under press. Nyere debatter om falske nyheter og falsk forskning gjør det nødvendig med et bevisst og kritisk forhold til forskningsbegrepet med tydelige kriterier til

vitenskapelighet. For å opprettholde Anno museums tillit til omgivelsene, er det viktig at særlig ansatte innenfor forskning, formidling og ledelse, har et bevisst forhold til forskningsbegrepet.

Samtidig bør ikke dette bidra til at forskning i organisasjonen oppfattes som en eksklusiv aktivitet, som drives uavhengig av for eksempel samlingsforvaltning og formidling. Museenes ulike arbeidsfelt er ikke adskilte virksomheter. De skal snarere bygge på hverandre gjennom informasjonsutveksling og samarbeid. På den måten kan organisasjonen få ut merverdier fra egne publikasjoner og tiden som går med til å arbeide med forskning.

Anno museum definerer forskning slik:

Forskning er en systematisk, kreativ virksomhet som utføres med sikte på å oppnå ny kunnskap. Forskningen skal baseres på en eller flere problemstillinger. Den utføres med bruk av anerkjente metoder og teoretiske tilnærminger som er egnet til å belyse problemstillingene. Den nye kunnskapen skal skrives i en vitenskapelig form og utgis i en publiseringskanal (tidsskrift eller forlag) med et system for fagfellevurdering. Anno museums forskningsrapportering baserer seg på publikasjoner som er oppført i 'Register over godkjente publiseringskanaler'.¹

Forskning som aktivitet kan for øvrig være del av et såkalt utviklingsarbeid, og må ikke nødvendigvis ha mål om vitenskapelig publisering. OECD definerer FoU slik:

'Forskning og utviklingsarbeid (FoU) er kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap – herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn – og omfatter også bruken av denne kunnskapen til å finne nye anvendelser.'

Viktige kriterier for FoU er, ifølge SSB (2022), at aktiviteten:

'[...] inneholder et nyhetselement og at det er knyttet en viss form for usikkerhet til resultatet. Usikkerhet foreligger når løsningen på et problem ikke er åpenbar på forhånd, selv for en person med grunnleggende kunnskap på området. Resultatet bør også kunne reproduseres eller overføres til andre. Systematisk betyr at det er lagt en plan for aktiviteten.'²

Eksempel på hva FoU kan være:

-forskeropplæring (ph.d. utdanning), innsamling og behandling av data i vitenskapelig hensikt, støttefunksjoner til definerte FoU tiltak (eksempelvis bibliotek tjenester, og datainnsamling).

¹ Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og Det nasjonale publiseringsutvalget;
<https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler>

² <https://www.ssb.no/innrapportering/naeringsliv/attachment/349841?ts=1635e8032d0>
(Lesedato: 16.12.2022)

Eksempel på hva FoU vanligvis ikke er:

-utdanning og etterutdanning, pedagogisk utviklingsarbeid, innsamling av gjenstander, rutinemessig datainnsamling, dokumentasjons og informasjonsarbeid som ikke har et uttalt mål om FoU.

Etikk og etiske vurderinger står sentralt i mange sider av et forskningsarbeid. Alle ansatte som driver med forskning skal ha kjennskap til de 'Generelle forskningsetiske retningslinjer' utarbeidet av De nasjonale forskningsetiske komiteene:

<https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/generelle/>

I tillegg skal alle ansatte som driver med forskning ha lest og forholde seg til 'Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora':

<https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora/>

1.3. Museets strategiske satsning og mål

Museets forskning skal holde samme høye kvalitet som forskningen innen universitet- og høyskolesektoren. Museets strategiplan (2020 – 2024) legger til rette for at forskning skal være en integrert del av museumsvirksomheten. Forskning faller inn under særlig 2 av 3 innsatsområder; 1. samfunnsrollen, og 2. museumsfag. Museets samlinger og tematiske arbeidsfelt danner grunnlag for forskningen. Den tematiske porteføljen i Anno museum er imidlertid mye bredere enn hva man kan forvente at de ansatte har forskningskompetanse på. Forskning, og stimulering av forskningsinnsats, må derfor balansere mellom forskernes styrker og interesser på den ene siden, og museenes samlinger og tematiske portefølje på den andre siden.

2. Organisering av forskningen i Anno museum

Anno museum følger opp myndighetenes forventning om at «forskning og kunnskapsutvikling anses som en av de sentrale oppgavene ved norske museer, på linje med innsamling, bevaring, dokumentasjon og formidling».³ I ICOM's nye museumsdefinisjon vedtatt i 2022 nevnes forskning (research) som den første av museenes sentrale oppgaver:

'A museum is a not-for-profit, permanent institution in the service of society that researches, collects, conserves, interprets and exhibits tangible and intangible heritage. Open to the public, accessible and inclusive,

³ 1 St.meld.nr. 49 (2008-2009) Framtidas museum. Forvaltning, forskning, formidling, fornying, s. 99.

museums foster diversity and sustainability. They operate and communicate ethically, professionally and with the participation of communities, offering varied experiences for education, enjoyment, reflection and knowledge sharing.⁴

2.1. Organer - Forskningsråd, forskningskoordinator, Forum for forskning- og kunnskapsproduksjon

I Anno museum er det vedtatt en organisasjonsform med et forskningsråd, en forskningskoordinator og et Forum for forskning og kunnskapsproduksjon (FFFK). Forskningsrådet består av to interne representanter (ansatte eller andre med tett institusjonstilknytning) og to eksterne representanter fra UH sektoren. Medlemmene velges for to år og oppnevnes av administrerende direktør. En av museets førstekonservatorer arbeider som forskningskoordinator og vervet er stipulert til 20 %. FFFK består av fem til sju ansatte og ledes av forskningskoordinator. Det er utarbeidet mandat for forum og råd, se vedlegg 5.2 og 5.3. Forskningskoordinator organiserer også forskningsrådets aktivitet og er deres sekretær. Administrerende direktør godkjenner rammer og forskningsaktivitet.

2.2 Forskningstid i Anno museum – søknad og rapportering

Forskningsplanen følges av årlige handlingsplaner (Forskningsplan del II - Handlingsplan for forskning 2023, osv). Handlingsplanen skal omfatte alle forskningsprosjekter og er basert på søknader om forskningstid fra ansatte i Anno museum.

Søknad med prosjektbeskrivelse sendes til forskningskoordinator, vanligvis i slutten av november. Prosjekt som krever andre frister avtales med forskningskoordinator i hvert enkelt tilfelle. Typiske eksempel er større prosjekt med ekstern finansiering, som ph.d prosjekter, og forskningsprosjekt med støtte fra Norsk Kulturråd. Utvikling og forankring av større forskningsprosjekter gjøres gjerne avdelingsvis og i samarbeid med eksterne miljøer, men forskningskoordinator og forskningsrådet, skal gis mulighet til å vurdere og uttale seg om prosjektene på rimelig tidspunkt i prosessen.

Krav til prosjektbeskrivelse

Forskningsprosjekter skal presenteres gjennom en skriftlig prosjektbeskrivelse. Prosjektbeskrivelsen skal inneholde kort presentasjon av tema, avgrensning i tid og rom, status for det aktuelle forskningsfeltet, problemstilling, teori og metode, kilder og litteratur, publikasjonskanal, referansegruppe/veileder/samarbeidspartnere, tidsbruk og evt framdriftsplan, økonomioversikt.

⁴ <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/>

For prosjekter som skal ha en artikkel som resultat, skal prosjektbeskrivelsen ikke overstige 1 A4-side (ca 800 ord). Større prosjekter krever større omfang og forskningskoordinator kan være behjelpelig med innspill og råd.

Se også veiledning for utarbeidelse av prosjektbeskrivelser i Vedlegg 5.4, 'Prosjektbeskrivelser for forskning i Anno museum'.

Saksgang

Søknad med prosjektbeskrivelse sendes til forskningskoordinator i november, året før prosjektet er planlagt gjennomført. Prosjekt som krever andre frister (for eksempel pga ekstern finansiering og søknadsfrister) avtales med forskningskoordinator i hvert enkelt tilfelle. Forskningskoordinator utarbeider innstilling til museets forskningsråd som behandler søknadene på sitt årlige møte i desember. Rådets innstilling danner grunnlag for behandling og endelig vedtak i ledergruppa ved årsskifte.

Årlig rapportering og evaluering

Det forventes at hver medarbeider som er involvert i forskning skriver en kort rapport over utført arbeid. Det må rapporteres hvert år i november (samme frist som for søknad om forskningstid). Rapport leveres forskningskoordinator, og forsinkelser eller arbeid som ikke er utført i henhold til planen kan påvirke framtidig prioritering av den enkeltes forskningstid.

Ordningen innebærer at forskningen i Anno museum evalueres årlig. Rapporteringene og handlingsplanene gjennomgås av museets forskningsråd, forskningskoordinator, museets ledelse, og er tilgjengelig for alle ansatte i Anno museum. Utvikling over flere år kan enkelt hentes ut, med blant annet lister over publikasjoner (se også liste over vitenskapelige publikasjoner i Vedlegg 5.5).

Hver aktive forsker har en faglig profil på Anno museums hjemmesider som består av utdanning, stilling, tidligere og pågående forskning.⁵ Den faglige profilen oppdateres kontinuerlig, og minimum ved hvert årsskifte. Med aktive forskere regner vi alle med vitenskapelig produksjon de siste tre år. Mer enn tre år uten vitenskapelig produksjon regnes ansatte ikke som aktiv forsker, men kan like fullt søke om forskningstid. Ansatte med forskerkompetanse (førsteamanuensis/førstekonservator eller høyere) oppfordres til å stå oppført med faglig profil, uavhengig av publiseringsfrekvens.

⁵ Oppføring med faglig profil på nettsidene krever vanligvis minimum en vitenskapelig publikasjon iløpet av de siste tre årene, eller fullført doktorgrad.

2.3. Grenseoppganger – Forskningstid, dokumentasjon og personvern

Forskningstid

Anno museum ønsker et størst mulig antall stillinger med rett og plikt til forskning, formalisert som en viss prosentdel av stillingen. Konservatortitlene utgjør stillinger hvor det er rimelig å forvente en rett og en plikt til forskning tilsvarende 20 % for konservator og 30 % for førstekonservator.

Forskningstiden bør synliggjøres i stillingsbeskrivelser, og ukeverklplaner. Ansatte i andre fagstillinger kan også søke om forskningstid.

Forskningstiden som er tildelt i handlingsplanen skal brukes til vitenskapelig produksjon som sikrer mot publisering i anerkjente vitenskapelige kanaler (godkjent i NSD)⁶. Annen kunnskapsproduksjon legges utenfor forskningstid. (Skillet mellom forskning og kunnskapsproduksjon er beskrevet i vedlegg 5.1). Avdelingsdirektørene har ansvar for å tilrettelegge for at forskningstiden som er tildelt i handlingsplanen blir satt av, fortrinnsvis som sammenhengende ukeverk, eller på faste ukedager over en avtalt periode.

Anno museum stiller seg positiv til ekstern finansiering av forskningsprosjekter. Ph.d. prosjekter lar seg normalt ikke gjennomføre uten en større andel ekstern finansiering. Ansatte med forskerkompetanse (doktorgrad) har et godt utgangspunkt for å utvikle forskningsprosjekter, og oppfordres til å søke ekstern finansiering. Det kan gi frikjøp av egen eller andres tid utover 20 / 30 % forskningstid. Forutsatt at det aktuelle prosjektet er ønsket og forankret hos den enkelte avdelingsdirektør, kan ansatte forvente å få permisjon uten lønn, for eksempel til post-doc prosjekter i begrensede perioder (2-3 år). Eksternt finansierte prosjekter skal vurderes av Anno museums forskningsråd, på lik linje med mindre prosjekter.

Forskning, dokumentasjon og personvern

Forskning i museer involverer ofte dokumentasjon og innsamling i en eller annen form.

Forskningsprosjekter medfører ofte innsamling av dokumentasjonsmateriale, mens rene dokumentasjonsprosjekter er innsamling med tanke på bevaring, framtidig forskning, og eventuelt formidling. Ved innsamling bør det legges til rette for at materialet blir tilgjengelig for fremtidig forskning, såfremt det er mulig innenfor det forskningsetiske regelverket.

Dokumentasjonsmateriale som foto, video, lydopptak, notater, fra samtiden eller bakover i tid, omfatter ofte personopplysninger. Slikt materiale omfattes av personvernloven, og må forvaltes

⁶ <https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/Forside>

deretter. Enten formålet for innsamling er knyttet til dokumentasjon, formidling, forskning, eller en kombinasjon må det innhentes skriftlig samtykke fra de som er berørt av personopplysningene. Ofte kan det være hensiktsmessig å inngå egne samtykke for hhv forskning, formidling, og eventuelt arkivering (Jmf. Arkivloven).

For materiale som er generert i forbindelse med et rendyrket forskningsprosjekt er hovedregelen at materialet skal slettes etter prosjektets slutt. Informanter kan ikke gi et generelt samtykke til framtidig uspesifisert forskning. Informantene skal ha god forståelse for hva de deltar på og hvordan deres personopplysninger vil bli brukt. Informantene skal når som helst ha rett til å få innsyn i sine data, og eventuelt trekke sitt samtykke uten videre begrunnelse. Unntak kan forekomme dersom materialet anses å være av særlig betydning for samfunnets interesse.⁷

I alle tilfeller legges personvernlovgivningen til grunn. For flere nyanser vises det til retningslinjer utarbeidet av de forskningsetiske komiteene og Datatilsynet:

Temasider om forskningsetikk og GDPR:

<https://www.forskningsetikk.no/ressurser/gdpr/>

Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora:

<https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora/>

Datatilsynet om Virksomhetenes plikter:

<https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/virksomhetenes-plikter/>

2.4. Forskningens støttefunksjoner

For Anno museums forskning er det avgjørende å ha tilgang til støttefunksjoner. Dette gjelder både personalressurser og tilgjengelige verktøy. Blant personalressursene er de viktigste samlet i Dokumentasjonsenheten, med Bevaringstjenesten, Fototjenesten og Bibliotekstjenesten. Disse yter vesentlig innsats til museets forskning. I prosjekter hvor de forventes å delta, skal de involveres fra et tidlig stadium. Støttefunksjonene omfatter ei rekke viktige verktøy, som referanseverktøy og tilgang til norsk og internasjonal forskningslitteratur (Se også Bibliotekplan 2020-2024).

⁷ Se NOU 2019: 9. 'Fra kalveskinn til datasjø — Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver'. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2019-9/id2639106/sec2> (Lesedato 17.12.2022)

3. Status for forskning og kunnskapsproduksjon 2018 – 2022

3.1 Forskerseminarer

FFFK har avholdt ett forskerseminar i året i hele perioden, med relativt ulik størrelse og ambisjon. I 2018 ble det avholdt et halvdags seminar med fokus på utvikling av prosjektbeskrivelser. Seminaret hadde 12 deltagere og resulterte i 8 nye prosjekt og søknader om forskningstid. 15. oktober 2019 ble det arrangert et internt forskningsseminar med vekt på litteratursøk og å definere et forskningsfelt. 12 ansatte deltok på seminaret. 23.-24. oktober 2020 var Glomdalsmuseet og Anno museum vertskap for 'Museenes forskerkonferanse' en årlig forskerkonferanse i regi av Norges Museumsforbund. Konferansen hadde om lag 50 påmeldte og gikk over to dager. En sesjon var rettet mot forskningsprosjektet 'Folkemuseene i mangfoldige samfunn'.⁸ 22. september 2021 gjennomførte forumet et forskerseminar på Domkirkeodden med 30 deltagere fra museets ansatte. Seminaret markerte starten på arbeidet med den nye fellespublikasjon 'Ting i kontekst'. 27. september 2022 ble det avholdt et forskerseminar på Skogmuseet med både eksterne og interne bidragsyttere. Deltakerne presenterte planlagte artikler og uavhengig forskning med relevans for den kommende fellespublikasjonen.

Alle seminarene har stimulert forskning i Anno museum, men på ulike måter. Seminar som omfatter mer praktisk kursing og presentasjoner av ansattes egen forskning er kanskje å foretrekke, men krever mer forarbeid og for mange øker det terskelen for å delta. Forskerseminar med presentasjon av forskning fra eksterne, der deltagerne er mer passive, oppleves ofte som stimulerende å delta på, men er kanskje til mindre egnet til å løse de store og små utfordringene ansatte møter i egen forskning og skriveprosess.

⁸ Program og opptak fra Museenes forskerkonferanse 2020:
<https://museumsforbundet.no/nyheter/forskerkonferansen-2020-presentasjoner-og-opptak-fra-konferansen/>

3.2 Større forskningsprosjekter

Fellespublikasjon '(Ut)danning Hedmark'

I 2018 ble Anno museums andre fagfellevurderte publikasjon utgitt. Artikkelsamlinga ble lansert for pressen på Kongsvinger, Hamar og Tynset den 18. juni 2018. *(Ut)danning Hedmark* handler om relasjonen mellom Hedmark og utdanning, og strukturert i tre tematiske deler: dannelse, utdanning og sted. Bjørn Sverre Hol Haugen og Mona Pedersen var redaktører. Boka var hovedsakelig et resultat av bidrag fra museets egne ansatte. Antologien representerer med andre ord flere mindre forskningsprosjekter, men innenfor Anno museum bør det regnes som et stort prosjekt. Arbeidet ble påbegynt i 2015 og hovedtyngden av arbeidet ble mao gjennomført i forrige planperiode (2012-2017)

Folkemuseene i mangfoldige samfunn – Publikums erfaringer av forskjellighet og tilhørighet.

Prosjektperiode: 2019-2021. Prosjektet ble støttet med 900.000 fra Norsk Kulturråd, og var ledet av Glomdalsmuseet ved Sigurd Nielsen. Prosjektpartnerne var Norsk Utvandrer museum, Valdresmusea, Randsfjordmuseet, Høgskolen i Innlandet og NTNU. Prosjektets overordnede problemstilling har vært 'Hvilke mangfoldsdimensjoner kan identifiseres i folkemuseenes publikumstilbud og på hvilke måter reflekteres kulturelt mangfold i publikums erfaringer?'. Problemstillingen har vært belyst gjennom 10 ulike delprosjekt, og resultatene vil publiseres prosjektets vitenskapelige antologi.

Forskningsprosjektet 'Folkemuseene i mangfoldige samfunn' ble sluttrapportert til Norsk Kulturråd i 2022.⁹

CERiTE - Critical Examination of Race and Racism in Teacher Education

Periode 2021-2025. CERiTE - Critical Examination of Race and Racism in Teacher Education, ledes av Høgskolen i Innlandet ved Prisca Bruno og er støttet av Norges Forskningsråd med 12 millioner kr. Samarbeidspartnerne er Høgskolen i Østfold, Elverum kommune, Nansen Fredssenter, Norsk Utvandrer museum, Glomdalsmuseet, Randsfjordmuseet og et VR-firma. Arbeidspakke 2 har fokus på museer som alternative læringsarenaer og består av Kristin Skinstad van der Kooj (leder) og Thor Andre Skrefsrud fra Høgskolen i Innlandet, Terje Mikael Hasle Joranger ved Norsk Utvandrer museum, Sigurd Nielsen ved Glomdalsmuseet, og Maja Musum ved Randsfjordmuseet. Museene som deltar som samarbeidspartnere i prosjektet arbeider med spørsmål og formidling knyttet til erfaringer med rase, rasisme og inkludering/ekskludering i det norske samfunnet i fortid og nåtid. Målet er å bygge samarbeidskultur mellom lærerutdanningen og museene, slik at vi kan utveksle kompetanse og

⁹ <https://glomdalsmuseet.no/folkemuseene-i-mangfoldige-samfunn>

bruke museene som læringsarena for lærerstudentene, og på den måten forberede lærerstudentene på å samarbeide med museer når de selv blir lærere.

Fellespublikasjon 'Ting i kontekst'

Arbeid med en ny fellespublikasjon med arbeidstittel 'Ting i kontekst' ble påbegynt i 2021. Ideen bak prosjektet er at byggingen av fellesmagasinet for Anno museum har igangsatt et omfattende arbeid med gjenstandsrevisjon og samlingsforvaltning. Initiativet setter i gang viktige kunnskapsprosesser hos de ansatte knyttet til kjente og mindre kjente deler av samlingene. Internt går prosjektet over tre kalenderår med søknader og skriving i hhv 2022 og 2023, med fagfellevurdering og trykking/publisering i løpet av 2024. Sigurd Nielsen og Kristian Reinsfjord er redaktører.

FLYT – forskning og formidling om bærekraft i museer 2022 – 2024.

FLYT er et forskningsprosjekt som ledes og koordineres av Østfoldmuseene. Mangfold, bærekraft og skog er gjennomgående tema. Det totale budsjettet er 5,4 mill., hvorav ca. 3,0 mill. er finansiert av Norsk kulturråd. Prosjektpartnerne er Anno museum, Østfoldmuseene, Nord-Troms museum, Varanger Museum, Helgeland Museum, Universitetet i Tromsø, NTNU, Universitet i Oslo, Viken fylkeskommune og Riksantikvaren. Anno museum deltar med to delprosjekt, herunder Norsk Skogmuseum ved Bjørn Bekkelund, og Glomdalsmuseet ved Sigurd Nielsen. Delprosjektene utgjør et samlet budsjett på 1 millioner kroner. Resultatene vil publiseres i en vitenskapelig antologi.

I perioden har også flere ansatte i Anno museum vært bidragsytere i en del større prosjekt, som enten er ledet av eksterne institusjoner, eller der forskningskomponenten er en mindre del av prosjektet. Disse er; Forskningsprosjektet CHANGE, ledet av professor Ingun Grimstad Klepp ved OsloMet Forskningsprosjektet QUEERDOM, ledet av professor Tone Hellesund ved Universitetet i Bergen FoodLessons: Culinary Heritage as a Resource in Developing 'Food Nation Norway 2030' ledet av OsloMet ved Annechen Bahr Bugge. Norsk utvandrer museum skal sammen med Det norskamerikanske historielaget være medutgiver av den treårige fagfellevurderte antologien Norwegian-American Studies fra 2024. Prosjektet 'Kjønnsverdi i et museumshierarki. Om representasjon av kvinner, kjønn og mangfold på museum' går over perioden 2022 – 2024. Det er et museumsutviklingsprosjekt og ledes av Kvinnemuseet. Forskningskomponenten er konkretisert i arbeidspakke 3 og skal gjennomføres i 2023. HÅRF var et museumsnettverksprosjekt for Håndverksforskning med støtte fra Norsk Kulturråd, og ledet av Norsk Folkemuseum. Selv om det ikke har vært et krav, har Anno museums deltagelse i prosjektene for det meste vært gjennomført av personer med forskerutdanning.

I perioden ble det også utviklet tre større prosjekter som ikke fikk støtte. I 2018 og 2019 ble søkt om støtte til forskningsprosjektet 'Skog, klær, kjønn'. I 2021 ble utviklet to større forskningsprosjekter men som ikke fikk innvilget støtte. Det ene var et initiativ fra Norsk Utvandrer museum: 'Migrasjon og identitet: Nye perspektiver på norskhet'. Det andre var et samarbeid mellom Maihaugen og Anno museum med tittelen 'Innlandets forskerskole'.

3.4 Forskerutdanning

Sigurd Nielsen disputerte i 2019 med sitt ph.d. prosjekt 'Developing global awareness among young students: A study of students' experiences with the museum exhibition A World at Stake.'.

Avhandlingen er artikkelbasert og gradsgivende institusjon er NTNU, Geografisk institutt. Prosjektet var hovedsakelig finansiert av NTNU. Avhandlingen er tilgjengelig i fulltekst;

<http://hdl.handle.net/11250/2588438>

Mari Møystad fullførte sin ph.d. utdanning ved University of Leicester i 2022. Avhandlingen er en monografi og har tittelen 'Lived experiences in museums. Engaging visitors hearts and minds.'

Prosjektet var hovedsakelig finansiert gjennom ordningen Offentlig sektor-ph.d. (OFFPHD).

Avhandlingen er tilgjengelig i fulltekst;

https://leicester.figshare.com/articles/thesis/Lived_experiences_in_museums_Engaging_visitors_hearts_and_minds/19786006

Kristian Rein fjord ferdigstilte sin ph.d. avhandling i 2022 med tittelen 'Stone Building. Organization and Development of Construction Technology in Eastern Norway c. 1130 – 1537.' Han vil disputere i 2023 ved Universitetet i Bergen. Prosjektet er hovedsakelig finansiert gjennom ordningen Offentlig sektor-ph.d. (OFFPHD).

I 2021 påbegynte Mona Holm et ph.d. prosjekt med tittelen: Drømmer om «Nylænde».

Transatlantiske kvinnepolitiske forbindelser 1880-1925. Professor Eirinn Larsen ved UiO er hovedveileder og Førstekonservator/Forskningsdirektør Terje Mikael Hasle Joranger ved Norsk utvandrer museum er biveileder. Gradsgivende institusjon er IAKH/UiO og prosjektperioden er 2021-2025. Prosjektet er hovedsakelig finansiert gjennom ordningen Offentlig sektor-ph.d. (OFFPHD).

3.5 Vitenskapelige publikasjoner

I perioden 2018 – 2022 har Anno museum publisert 33 vitenskapelige artikler. 8 av disse var publisert i tidsskrift, 25 var publisert i antologier. Av de 25 var 7 artikler utgitt i andre utgave av Anno museums skriftserie (Haugen og Pedersen 2018). Et gjennomsnitt på publisering av over 6 vitenskapelige artikler per år, må regnes som et godt resultat for Anno museum. Av større publikasjoner ble det publisert en vitenskapelig antologi (Haugen og Pedersen 2018) og to doktorgradsavhandlinger (Nielsen 2019, Møystad 2022). Størstedelen av den vitenskapelige produksjonen i perioden er med andre ord et resultat av individuelle initiativ, samtidig som vi ser at fellespublikasjoner kan generere vesentlige bidrag.

Se også Vedlegg 5.5 - 'Liste over vitenskapelige publikasjoner 2012 – 2022'.

3.6 Øvrig kunnskapsproduksjon – trykte publikasjoner

I perioden 2018 - 2022 er 'Årbok for Nordøsterdalen' videreført med en utgivelse per år, og tidsskriftet 'Solør-Odal' er videreført med fire utgivelser per år. I 2019 ga Domkirkeodden ut en artikkelsamling i serien 'Fra kaupang og bygd'. I 2020 ga Bjørn Bækkelund ut boka 'Den menneskeskapte skogen' med Det norske skogfrøverk og Norsk Skogmuseum som utgivere. Helga Reidun Bergebakken Nasset utga boka 'Klæan våre - Om draktskikken i Nord-Østerdalen' på Smøyg forlag. Yngve Astrup var redaktør for utgivelsen 'En skogspekulant fra Solør – tiden før krisen i 1921' utgitt i Norsk Skogmuseums skrifter nr 5. I 2021 ga Kvinnemuseet og Nettverk for kvinnehistorie ut boka 'Museumsverktøy : Håndbok for god kjønnsrepresentasjon i museumsfaglige praksiser' (Thea Aarbakke er oppført som forfatter). I 2022 ga Bjørn Sverre Hol Haugen ut boka 'Søvn – ei kulturhistorie' på Skald forlag. Arbeidet var delvis basert på tidligere forskning og arbeid i Anno museum.

I oversikten over er bare de overordnede og større trykte publikasjonene nevnt. Til sammen utgjør tekstene et stort antall større eller mindre faglige arbeider, og er en vesentlig og viktig del av museets kunnskapsproduksjon. I tillegg til de trykte publikasjonene kan også nevnes et større antall konferansebidrag, kronikker, faglige bidrag til utstillinger, og artikler på digitalt museum. Vi velger å ikke summere opp dette i detalj her.

4. Forskningsambisjoner 2023 - 2024

Forskningen skal bidra til ny kunnskap innenfor museenes særegne temafelter, hvor samlingene er sentrale.

4.1. Autorisasjoner

Ved starten av 2023 hadde Anno museum 122 fast ansatte.¹⁰ Av disse har 8 autorisasjon som Førstekonservator NMF (7 har doktorgrad).¹¹ Cirka 30 ansatte har høyere utdanning i form av mastergrad, hovedfag, magistergrad eller tilsvarende. Av disse har 8 autorisasjon som Konservator NMF.¹²

Det er en ambisjon at flest mulig av våre ansatte med høyere utdanning kvalifiserer seg til autorisasjon som konservator NMF eller førstekonservator NMF. Museets aktive forskere står i en naturlig posisjon til å søke autorisasjon som konservator NMF, og disse må få vilkår for å oppnå dette. Medarbeidere som har fullført et doktorgradsløp er kvalifisert til å søke autorisasjon som førstekonservator NMF. Ansvaret for å stimulere til en høyere andel ansatte med NMF autorisasjoner hviler både på museets og avdelingenes ledere, og den enkelte medarbeider. Institusjonen bærer utgiftene ved søknadsavgift. Nyansettelser skal bidra til ambisjonen om å øke antallet førstekonservatorer og autoriserte konservatorer.

4.2. Aktive forskere på strategiske arbeidsfelt

Det er et realistisk mål at museet i løpet av planperioden har minimum 10 aktive forskere med førstekompetanse. Dette innebærer en reell økning på to. Ambisjonen nås gjennom ansettelse i nye stillinger, ved at pågående ph.d. prosjekter fullføres, samt at eksisterende personale gis vilkår for å videreutvikle seg som aktive forskere.

Medarbeidere med førstekompetanse kan få et veilederansvar for sine aktive forskerkolleger uten førstekompetanse. Det må samtidig arbeides videre med tilgang til veiledning innen andre områder enn museets ansatte har kompetanse på. Museets forskningsråd spiller ei viktig rolle her, og den skal blant annet styrkes gjennom et uttalt veiledningstilbud til museets forskere.

¹⁰ Inkludert stillinger på heltid, deltid, NAV tilskudd og engasjement over 1 år.

¹¹ En økning på 4 fra starten av forrige planperiode i 2018. Ambisjonen i forrige planperiode var 7 ansatte med førstekompetanse.

¹² Samme tall ble oppgitt ved starten av forrige planperiode i 2018.

4.3. Samarbeid og internasjonalisering

Anno museum må vedlikeholde eksisterende samarbeid med høgskole- universitets- og høgskolesektoren. Det er også en ambisjon at museet i planperioden initierer eller inngår i internasjonale forskningssamarbeid. Alle internasjonale samarbeidsprosjekter som Anno museum er del av bør ha en forskningskomponent. Samtidig bør museets forskere samarbeide bedre internt, for eksempel gjennom å etablere forskergrupper, eller organisering av felles skrivetid.

4.4. Forskningskoordinator

Ordningen med at en medarbeider med førstekompetanse fungerer som forskningskoordinator videreføres. Etter hvert som antallet aktive forskere med førstekompetanse øker, bør embetet gå på omgang.

4.5. Stillingsbeskrivelser og forskningstid

I løpet av planperioden skal alle ansatte med minimum magistergrad, hovedfag eller mastergrad ha en stillingsbeskrivelse. Ved utarbeidelse av stillingsbeskrivelsene skal det tas hensyn til museets forskningsambisjoner.

4.6. Forskningspublisering

Museet har en egen skriftserie med fagfellevurderte artikler av vitenskapelig høy kvalitet. Denne serien videreføres i planperioden. I tillegg oppfordres alle aktive forskere til å publisere i nasjonale og internasjonale publikasjoner med vitenskapelig meritterende standard. Museets digitale strategi legger grunnlaget for at forskningen skal gjøres digitalt tilgjengelig: «Publisering skal i størst mulig grad tilrettelegges for fri bruk – «Open access». Ved publisering på trykk, skal det tilrettelegges for og tilstrebes parallell digital publisering.»

4.7 Forskningsformidling

Alle små og store forskningsprosjekter skal ha en formidlingskomponent (se Vedlegg 5.4). Det er viktig at museets forskning og de som forsker er i dialog med øvrige deler av museet, og samfunnet utenfor. Museets tidligere og pågående forskning har et stort potensial, både for utadrettet formidling og til internt utviklingsarbeid. Potensialet har i liten grad vært utnyttet og bør forbedres i planperioden.

Forskningsformidling kan ta mange former, og mulighetene blir flere når man tar høyde for at forskningsarbeidet kan utgjøre en større eller mindre del av et formidlingstiltak. Et forskningsarbeid kan være utgangspunkt for en kronikk, leserinnlegg, nyhetsoppslag, artikkel på digitalt museum, eller konferansepresentasjon.

En nyhetsartikkel kan for eksempel orienteres mot noe dagsaktuelt og noe av mer allmenn interesse enn den vitenskapelige artikkelen. Den vitenskapelige publikasjonen kan omtales lenger ned i

teksten, slik at forskningsarbeidet får en underordnet men støttende funksjon. I slike saker kan også forskeren være intervjuobjekt og siteres med mer folkelige vendinger. Er nyheten nettbasert kan det legges inn lenke til forskerens vitenskapelige publikasjon i nyhetsartikkelen. Forskningsformidlingen som UH sektoren leverer gjennom sine nyhetssaker er en nærliggende inspirasjonskilde.

I løpet av planperioden skal museets omtale av forskning på nettsidene (sentralt og avdelingsvis) gjennomgås i samarbeid med kommunikasjonsavdelingen. Presentasjon av forskerprofiler, samt tidligere og pågående forskningsprosjekter, har behov for å revideres og synliggjøres bedre. Årlig rapportering på forskning i Anno museum bør kunne være grunnlag for en årlig oppdatering på Anno museums nettsider.

Museets egen forskning må også formidles internt i organisasjonen. Mindre arbeider som artikler kan presenteres muntlig avdelingsvis. Større, flerårige forskningsprosjekter bør presenteres på utvidet ledermøte, eller settes opp som egne presentasjoner med invitasjon til ansatte og eventuelt andre utenfor organisasjonen. Slike presentasjoner bør åpne for dialog om hvordan forskningsarbeidet eller forskeren kan gi merverdier til å forbedre museets praksis, formidling eller annen utadrettet virksomhet.

Man kan også forvente at museets aktive forskere i større grad bidrar til å gjøre museets formidling mer forskningsbasert. En åpenbar mulighet er at museets vitenskapelige publikasjoner er bidrag til utstillinger eller formidlingstiltak, men ofte er det mer realistisk at formidling baserer seg på et bredere tilfang av forskningslitteratur. De fleste tema i Anno museums portefølje kan knyttes til en omfattende lokal, men også ofte internasjonal forskningslitteratur. Det er rimelig å forvente at museets aktive forskere, sammen med bibliotekjentesten, har et ansvar for å bevisstgjøre museet om potensialet som finnes i mye forskningslitteratur. Omfanget av litteratur er alltid stort så oppgaven er å søke, anbefale en prioritering, og eventuelt videreformidle innhold fra forskningsbasert litteratur.

4.8 Revisjon av forskningsplan

I starten av planperioden skal FFFK konkretisere en prosess for å revisjon av forskningsplanen i 2023 og 2024, frem mot vedtak i 2025. Revisjonsarbeidet skal bidra til at planen får en bedre forankring i avdelingene, og svarer ut strategiene for forskning og kunnskapsproduksjon som legges inn i ny strategisk plan.

Prosessen skal belyse hvordan museets forskning og kunnskapsproduksjon skal respondere på ny museumsdefinisjon, samt sterkere forventninger til museenes bidrag til bærekraft og mangfold.

Prosesen bør stimulere til grundigere og mer åpne diskusjoner om betydningen av forskning og kunnskapsproduksjon i bred forstand, ved den enkelte avdeling og samlet for Anno museum.

Vedlegg 5.1. Grenseoppgang mellom forskning og kunnskapsproduksjon

Forskning er definert i planens hoveddokument. Kunnskapsproduksjon er en annen kategori av faglig virksomhet i museet, som ofte krever faglig skjønn og bruk av ulike typer kilder. Det er behov for å definere forskjellen mellom forskning og kunnskapsproduksjon av to grunner. 1) Det er viktig å knytte forskningsbegrepet til krav om vitenskapelighet, der det viktigste er til forskning med en prosess for fagfelleevaluering i godkjente publiseringskanaler. 2) Vi trenger å si noe om eller rapportere på «annen faglig virksomhet» og bruker begrepet kunnskapsproduksjon til dette.

Følgende aktiviteter og produkter regnes som kunnskapsproduksjon, med mindre det foreligger et system for fagfelleevaluering:

- Bok eller del av bok (herunder fagbok, populærvitenskapelig bok, lærebok, utstillingskatalog)
- Tidsskriftpublikasjon (for eksempel årbok)
- Konferansebidrag og faglige presentasjoner

Følgende er eksempler på andre aktiviteter og produkter som normalt ikke har fagfelleevaluering, men som likevel utgjør viktige deler av museets kunnskapsproduksjon:

- Formidling til skole og andre målgrupper (inkludert utarbeidelse av formidlingsopplegg)
- Utstillingsproduksjon og kunstneriske produksjoner (inkludert nettutstillinger)
- Utstillingskataloger
- Registreringer av gjenstander, foto og andre arkivalia
- Prosjektbeskrivelser
- Rapporter
- Mediebidrag (nyhetsoppslag, intervju, kronikker, leserinnlegg)
- Informasjonsmateriell

Eksemplene nevnt over kan inngå som aktiviteter eller produkt i et forskningsprosjekt, men vil som oftest ansees som formidlingsarbeid eller dokumentasjonsarbeid og ikke forskningsarbeid. Mye av kunnskapsproduksjonen kan også være gjenstand for systematisk analyse i et forskningsarbeid og kan da få status som empiri.

Vedlegg 5.2. Mandat for Forum for forskning og kunnskapsproduksjon (FFFK)

1. FORMÅLET MED FORUM FOR FORSKNING OG KUNNSKAPSPRODUKSJON

FFFK er et rådgivende organ for Anno museum. Formålet med forumet er å aktivt bidra til at målene i strategisk plan innen fagområdet oppnås. FFFK skal være en arena for å utveksle kunnskap og erfaring om forskning og kunnskapsutvikling, med sikte på et sterkt faglig fundament i fellesskap og i enkeltavdelinger

FFFK rapporterer til administrerende direktør og ledergruppen. Forumet skal utarbeide forslag til årlige handlingsplaner med tidsplan for realisering av strategisk plan.

2. FORUMETS ARBEIDSOMRÅDER OG ARBEIDSFORM

Aktuelle arbeidsområder er:

- a) Kompetanseutvikling og kompetanseheving
- b) Utsveksling av behov og planer i de ulike avdelingene
- c) Utvikling, evaluering og revisjon av nødvendig planverk innen fagområdet
- d) Bidra til utvikling av evalueringskriterier innenfor forskning og kunnskapsproduksjon
- e) Levere grunnlagsmaterialet til årsrapportering

Forumets arbeidsform vil være møter, seminarer, utarbeidelse av felles notater osv. Møtene brukes også til gjensidig informasjon om aktuelle planer og prosjekter. Det legges opp til 2-4 møter pr år i forumet.

Forumet kan videre ta initiativ til forskningsprosjekter som kan bli naturlig møteplass mellom ansatte både innenfor og utenfor egen organisasjon. I slike tilfeller oppretter administrerende direktør egne prosjektgrupper som får ansvaret for gjennomføring av prosjektene.

3. FORUMETS ORGANISERING

FFFK settes sammen av 4-6 personer i Anno museum. Forumet er i hovedsak et strategisk rådgivende forum for måloppnåelse av Anno museums strategiske plan. Forumet organiseres som en strategisk arbeidsgruppe, der deltagerne oppnevnes av administrerende direktør etter forslag fra

ledergruppen. Deltagerne i forumet skal først og fremst oppnevnes med bakgrunn i deres kompetanse og ikke fordelt etter arbeidssted. Det er likevel ønskelig med en viss geografisk spredning. Deltagerne oppnevnes i utgangspunktet for samme tidsperiode som gjeldende strategisk planperiode. Forskningskoordinator er forumsleder og ledergruppens kontaktperson, og møter i ledermøtene ved behov.

4. FORUMETS ØKONOMI

Gjennom årlig budsjettarbeid avklares de økonomiske rammene for forumets virksomhet. Finansiering av fellesprosjekter, som forskerseminarer og fellespublikasjoner, drøftes og avklares med administrerende direktør fra sak til sak.

Vedlegg 5.3. Mandat for Anno museums forskningsråd

I Anno museum er det vedtatt en organisasjonsform med et forskningsråd, en forskningskoordinator, og et forum for forskning og kunnskapsproduksjon (FFFK). Forskningsrådet er et rådgivende organ for Anno museum. Formålet med rådet er å bidra til at målene for forskning i strategisk plan, samt Anno museums forskningsplan oppnås. Anno museums forskningsplan består av en overordnet del 1 som rulleres hvert femte år (for nåværende kun to år), og en del 2 som rulleres hvert år (årlig handlingsplan). Hovedtyngden av forskningsrådets arbeid består i årlig vurdering av rapporter og søknader om forskningstid (Forskningsplanens del 2 – Handlingsplan for forskning). Samt revidering av forskningsplanen del 1 (normalt hvert femte år)

Forskningsrådet møtes minimum en gang hvert halvår og inntil fire ganger per år, etter initiativ fra museets forskningskoordinator. Ved møte i november/desember vurderer Forskningsrådet museets handlingsplan for det kommende året (søknader om forskningstid, og rapporter for inneværende år vurderes på samme møte). Forskningskoordinator er rådet sekretær og skriver innstilling til handlingsplanen i forkant av møtet. Se også punkt 2.2 for saksgang, og vedlegg 5.4 'Prosjektbeskrivelser for forskning i Anno museum')

Forskningsrådet kan også uttale seg enkeltsaker som måtte dukke opp gjennom året. Normalt tar forskningskoordinator initiativ til slike særskilte møter. Det er ønskelig at Forskningsrådet er representert på større forskningsaktiviteter i Anno museum, slik som forskerseminar, og av og til bidra til utforming aktivitetene eller holde faglige innlegg.

Ansatte i Anno kan via forskningskoordinator melde ønske om individuell veiledning fra en av rådets medlemmer. For mindre artikkelprosjekt, som en vitenskapelige artikkel, er omfanget berammet til to runder med veiledning:

Alt 1: En veiledning ved oppstart (planlegging av prosjektet, disponering av artikkelen) + En veiledning på komplett artikkelutkast, før innsending til fagfelleevaluering.

Alt 2: En veiledning basert på lesing av komplett artikkelutkast + En veiledning etter fagfelleevaluering (før revisjon av artikkelen).

Kriterier for vurdering av forskningsprosjekter i Anno museum

Forskningsprosjekter i Anno museum er forankret i museets strategiske plan, som sier følgende:

- «Anno museum skal utvikle og tydeliggjøre sin samfunnsrolle.» Forskningen skal bidra til ny kunnskap innenfor museenes særegne temafelter, hvor samlingene er sentrale.

Forskningen kan utføres som fellesprosjekter innen Anno museum, innen den enkelte museumsavdeling, i fellesskap mellom flere museer innenfor eller utenfor fylkesmuseet, som eksterne samarbeid eller kombinasjoner av disse. Det er et klart mål at forskningen skal føre til økt samarbeid med universitets-, høgskole- og instituttsektoren.

Ut fra disse overordnede formuleringene, skal rådet vurdere følgende:

Prosjektets vitenskapelige kvalitet, forskningsmessig aktualitet og nyskapning, faglig relevans for Anno museum, tilknytning til faglig nettverk utenfor museet og gjennomførbarhet innenfor rammene av den enkeltes forskningstid. Det legges også vekt på at prosjektbeskrivelsen følger retningslinjene og at målet er en vitenskapelig (fagfellevurdert) publikasjon.

Når antallet søkere/prosjektbeskrivelser overskrider tilgjengelig forskningstid, rangeres søkerne/prosjektene i tråd med følgende kriterier:

- Prosjektets kvalitet og relevans
- Sannsynlighet for gjennomføring i henhold til prosjektbeskrivelse (søkerens gjennomføringsevne ved tidligere prosjekter kan bli vektlagt)

Vedlegg 5.4 Prosjektbeskrivelser for forskning i Anno museum

Mal utarbeidet av Mona Pedersen med innspill fra Anno museums forskningsråd. Oppdatert: 01.03.2023.

Hvorfor skal du lage en prosjektbeskrivelse?

Å beskrive det planlagte prosjektet tjener to hovedmål:

1) Prosjektbeskrivelsen er det viktigste verktøyet for å planlegge et forskningsprosjekt. Den inneholder de punktene som er vesentlige, og viser at du undersøker og tenker igjennom før du går i gang. En oversiktlig prosjektbeskrivelse vil vise at du er trygg på at selve prosjektet lar seg gjennomføre, og at du vet hvilke arbeidsoppgaver det innebærer.

2) Du må som regel søke om ressurser for å gjennomføre prosjektet, i form av arbeidstid og / eller driftsmidler internt i organisasjonen eller gjennom eksterne kilder. Prosjektbeskrivelsen er det viktigste redskapet når andre skal vurdere søknaden din. Her ligger grunnlaget for å vurdere relevans, kvalitet og gjennomførbarhet i prosjektet ditt. Prosjektbeskrivelsen din skal overbevise om at du trenger ressursene som du søker om.

Hva skal prosjektbeskrivelsen inneholde?

Prosjektbeskrivelsen har fire hovedpunkter som hjelper deg i å planlegge et gjennomførbart prosjekt. Hver av hovedpunktene har flere ledd som må besvares:

1: Innledningen

Innledningens formål er å vekke interesse for det du vil undersøke, samt klargjøre prosjektets relevans. Relevant kan i vår sammenheng oversettes til *faglig og nyttig for flere*. En innledning bør ha med følgende punkter:

- 1.a: Kort presentasjon av tema med begrunnelse for hvorfor det er viktig å undersøke dette.
- 1.b: Avgrensinger av tema, for eksempel tidsmessig eller geografisk.
- 1.c: Status for forskningsfeltet. Her viser du at du har lest deg opp og forstår den faglige konteksten som ditt prosjekt inngår i.
- 1.d: Forsøk å sette et mål, eller beskrive hva ditt prosjekt tilfører feltet av ny kunnskap.

2: Prosjektinnhold

Her skal du så konkret som mulig formulere hva og hvordan du planlegger å komme fram til resultater i prosjektet ditt. For å gjøre det, må du ha planlagt og undersøkt materialet på forhånd samt lest deg opp på relevant faglitteratur slik at du kan svare på følgende:

- 2.a: Formulere en problemstilling på bakgrunn av materialet som skal undersøkes. Mange synes dette er vanskelig. Tips til en god problemstilling er at den er kort og presis, formulert som et åpent spørsmål eller utsagn (unngå ja/nei-svar), samt at spørsmålet er mulig å besvare.
- 2.b: Beskrive metoder for å undersøke problemet. Her kan metode bety både en praktisk framgangsmåte og et teoretisk analyseperspektiv.
- 2.c: Vise til teorier og annen relevant forskning som er viktig for å undersøke problemet.

- Litteratur du viser til fører du opp i en egen litteraturliste. Se <https://kildekompasset.no/referansestiler/apa-7th/>

Det finnes også faglitteratur på hvordan planlegge og gjennomføre et forskningsprosjekt. Snakk med biblioteket!

3: Gjennomføring

Her skal du redegjøre for ressursbehov og hvordan du planlegger gjennomføre prosjektet:

- 3.a: Hvor mye tid trenger du?
- 3.b: Knytter det seg andre kostnader til gjennomføringen (for eksempel reiser, nye lisenser eller litteratur)?
- 3.c: Når skal de ulike delene av arbeidsprosessen gjennomføres? Sett gjerne opp en framdriftsplan.

4: Forankring

Hvordan er prosjektet forankret i egen institusjon? Skal du samarbeide med noen eksternt og/eller internt i gjennomføringen? Har du avtalt at noen kan veilede deg i prosessen? En god forankring styrker gjennomføringsevnen i prosjektet.

Det er også viktig å angi hvordan forskningsresultatene dine skal formidles. Oppgi hvilken publiseringskanal som er planlagt. Sjekk at den er godkjent i registeret over vitenskapelige publiseringskanaler, det kan du søke opp her:

<https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/Forside>

Fortell om resultatene skal benyttes i andre sammenhenger, for eksempel utstillingsproduksjon, populærvitenskapelig foredrag, årbokartikkel eller lignende.

Hvor lang bør prosjektbeskrivelsen være?

Forskningsprosjekter er forskjellige, og lengden avhenger ofte av hvor omfattende prosjektet er. For at du skal kunne svare ut de ulike punktene i skisser ovenfor, anbefales en lengde på mellom 800 og 2000 ord.

Om behandlingen i Anno museum:

Slik foregår søknadsbehandlingen (fra Forskningsplan for Anno museum): *Søknad med prosjektbeskrivelse sendes til forskningskoordinator i november, året før prosjektet er planlagt gjennomført. Prosjekt som krever andre frister (for eksempel pga ekstern finansiering) avtales med forskningskoordinator i hvert enkelt tilfelle.*

Forskningskoordinator utarbeider innstilling til museets forskningsråd som behandler søknadene på sitt årlige møte i desember. Rådets innstilling danner grunnlag for behandling og endelig vedtak i ledergruppa ved årsskifte.

Spørsmål?

Forskningskoordinator (Sigurd Nielsen) eller representanter i Anno museums forskningsråd (Mona Pedersen og Terje Mikael Hasle Joranger) kan svare på dine spørsmål.

Vedlegg 5.5. Vitenskapelige publikasjoner fra Anno museum 2012–2022

2022

Haugen, B. S. H. (2022) Skeive bilder i Anno museums fotoarkiv. I Dag Hundstad, Tone Hellesund, Runar Jordåen og Marthe Glad Munch Møller (red.). *Skeiv lokalhistorie. Kulturhistoriske perspektiver på sammekjønnsrelasjoner og kjønnsoverskridelser*. Nasjonalbiblioteket, s. 317-338.

https://issuu.com/nasjonalbiblioteket/docs/nli_skeivlokalhistorie_160x220mm_issuu

Møystad, M. Ø. (2022) *Lived experiences in museums: Engaging visitors' hearts and minds*. PhD thesis. University of Leicester.

https://leicester.figshare.com/articles/thesis/Lived_experiences_in_museums_Engaging_visitors_hearts_and_minds/19786006. Publiseringsdato på nett: 23.05.2022

Reinfjord, K. og Bjørnstad E. (2022) «Kalkmørtelproduksjon og middelalderruiner. Kunnskapspotensial, teknologi og autentisitet i Hamar bispegårds tårnkjeller», I Terje Planke og Jean Lorentzen (red.), *Håndverksforskning i norske museer, By og bygd 49*. Museumsforlaget, s. 10-35

Reinfjord, K. (2022) Tools and Masons. Regional Building Networks in Norway 1152/53 – 1537. In Jeroen Bouwmeester, Laura Patrick, and Duncan Berryman (Eds.) *Building Networks: Exchange of Knowledge, Ideas, and Materials in Medieval and Post-Medieval Europe*, Springer

Teien, I. K. (2022) Klevfos Cellulose- & Papirfabrik – Hjørnesteinsbedriften som ble til et industrimuseum. *Norsk museumstidsskrift* 2/22. S. 66-81.

<https://www.idunn.no/doi/full/10.18261/mus.8.2.3>

2021

Joranger, Terje Mikael Hasle (2021). Transnasjonale USA-migranter: nasjonsbyggere på to kontinenter 1825-1925, i B. Frydenlund, T. R. Hamre og A. L. Avelin (red.), *Transatlantiske*

forbindelser. Norsk-amerikanske relasjoner gjennom 200 år, Scandinavian Academic Press: Oslo.

Nystuen, Johan Petter og Reinfjord, Kristian (2021). Fra kalkrygg til kirkebygg i Ringsaker kirke. I Kjartan Hauglid, Morten Stige og Ragnhild M. Bø (red.), *Ringsaker kirke – landets fornemste sognekirke*. Institutt for sammenlignende kulturforskning, Oslo: Novus forlag, s. 163-186.

Reinfjord, Kristian (2021). Ringsakers kirketopografi før 1152/1153 – kirkesteder og maktkontinuitet i landskapsperspektiv. I Kjartan Hauglid, Morten Stige og Ragnhild M. Bø (red.), *Ringsaker kirke – landets fornemste sognekirke*. Institutt for sammenlignende kulturforskning, Oslo: Novus forlag, s. 43-60.

Sæther, Tor. (2021) Et kritisk blikk på Ringsaker kirkes forskningshistorie. I Kjartan Hauglid, Morten Stige og Ragnhild M. Bø (red.), *Ringsaker kirke – landets fornemste sognekirke*. Institutt for sammenlignende kulturforskning, Oslo: Novus forlag, (sidetall ikke oppgitt)

2020

Aarbakke, Thea. (2020). Musealiserte relasjoner mellom liv og litteratur på Olav H. Hauge-senteret. *Nordisk Museologi*, 28, 75–90:

<https://journals.uio.no/museolog/article/view/7970/7162>

Jana Sverdljuk, Terje Mikael Hasle Joranger, Erika K. Jackson, and Peter Kivisto, *Nordic Whiteness and Migration to the USA: A Historical Exploration of Identity* (Abingdon and New York: Routledge, 2021).

Halberg, Maren Kværness (2020) Bondegjeld og skogsameie i Nord-Østerdalen 1770–1819. *Heimen*. Årgang 57, nr. 3-2020, s. 187–200. <https://doi.org/10.18261/issn.1894-3195-2020-03-02>

Holm, Mona & Aarbakke, Thea. (2020). There She Goes Again: A Project on Gender Representation in Norwegian Museums' Collections and Exhibition Practices. *Museum International*, 72, 92–103. <https://doi.org/10.1080/13500775.2020.1743060>

Haugen, Bjørn Sverre Hol (2020). Bygdetun - museum, musealisering - remusealisering. *Norsk museumstidsskrift*, nr. 1-2020, s. 7–23.

https://www.idunn.no/norsk_museumstidsskrift/2020/01/bygdetun_museum_musealisering_r emusealisering

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2020. Drakter, Yngvar Nielsen og nasjonaletnografika, I: Camilla Ruud & Gro Birgit Ween (red.), *En Trængslernes Historie. En antologi om museums mannen og historikeren Yngvar Nielsen*. Orkana Akademisk Instituttet for sammenlignende kulturforskning, Serie B. S. 181-207

Nielsen, Sigurd Solhaug, Setten, Gunhild & Klein, Jørgen. (2020). Producing global awareness? An analysis of Norwegian pupils' negotiations of images in a museum exhibition. *Norsk Geografisk Tidsskrift–Norwegian Journal of Geography* 74 (2), 1–13.

<https://doi.org/10.1080/00291951.2020.1765860>

Reinfjord, Kristian (2020): Bodies and Buildings: Space, Decoration and Ritual in the Roman Domestic Bath, in Hans Kamermans & L. Bouke van der Meer (eds.), *Designating place: archaeological perspectives on built environments in Ostia and Pompeii*, Leiden University Press, Leiden, s. 166-180.

Reinfjord, Kristian (2020): Håkon Håkonssons mjøskastell – betraktninger om istandsetting av en autentisk middelalderruin, i *Primitive tider* 2020, s. 157-163.

Joranger, Terje Mikael Hasle, “Ideal Immigrants? Ethnic Community Building among Norwegian-Americans in the Nineteenth Century” in Sverdljuk, Joranger, Jackson, and Kivisto (red), *Nordic Whiteness and Migration to the USA: A Historical Exploration of Identity* (Abingdon and New York: Routledge, 2021), s. 119-133.

Joranger, Terje Mikael Hasle, “Introduction”. I Joranger, Terje Mikael Hasle og Clevén, Harry T., red., *Norwegian-American Essays 2020: Migration, Minorities and Freedom of Religions* vol. 16, s. 7-19

Joranger, Terje M. Hasle og Olson, Daron W., «Those Distant Wars: Norwegian-American Attitudes Toward Poles and Finns, 1939–40» i *Norwegian-American Studies* (Minneapolis:

University of Minnesota Press, 2020), s. 15-51

<https://www.jstor.org/stable/10.5749/norwamerstud.38.0015?seq=1>

Fagfelleverderte publikasjoner utgitt i kanaler uten godkjenning i SND:

Møystad, Mari Østhaug (2020). The Stories Museums Tell. *Museological Review*, Issue 24, s. 97-111.

Joranger, T. M. H.. «Historiske perspektiver på utvandringen til USA», norgeshistorie.no, sist endret 29. juni 2020. https://www.norgeshistorie.no/studere-fortid/historie/2098_historiske-perspektiver-pa-utvandringen-til-usa.html.

2019

Bakstad, A. K. «Vektloddene fra Hamarikaupangen- en studie av middelalderens vektloddtyper og preg». *Viking* 2019, s. 135–152.

Haugen, B. S. H. (2019). "Museet som aldri ble til – et bidrag til de regionale folkemuseenes tilblivelser". *Norsk museumstidsskrift*, 5 (2), s. 141–155.

Haugen, B. S. H. 2019. "Платье делает человека: праздничная одежда состоятельных норвежских крестьян XVIII века". *Russian Fashion Theory*, 1, 2019. [Clothes make men.]

Joranger, T. M. H. (2019). "The Creation of a Norwegian-American Identity in the USA" i *Journal of migration history* vol. 5 (Leiden: Brill, 2019) s. 489-511.

Nielsen, S. S. (2019). *Developing global awareness among young students: A study of students' experiences with the museum exhibition A World at Stake*. Ph.D thesis. Department of Geography, Norwegian University of Science and Technology: Trondheim

<http://hdl.handle.net/11250/2588438>

Pedersen, M. (2019). Punktnedslag i det historiske kinopublikummets opplevelser 1900–1930. *Nordlit*, nr. 41 (mars):19–37. <https://doi.org/10.7557/13.4621>

Teien, I. K (2019) "Moltekrig på Hedmarksvidda". *Tidsskriftet Utmark* 1/2019: <http://hdl.handle.net/11250/2586608>

2018

Amundsen, E. S. (2018). Alle børn er jo af naturen friluftselkere. Friluftsliv som oppdragende prosjekt rundt 1900. I B. S. H. Haugen og M. Pedersen (Red.), *Hedmark/Utdanning* (s. 37-76). Museumsforlaget.

Halberg, M. K. (2018). Mannen som besparer skove. I B. S. H. Haugen og M. Pedersen (Red.), *Hedmark/Utdanning* (s. 78-108). Museumsforlaget.

Haugen, B. S. H. (2018). Lærelyst, holdninger og skolebuss. I B. S. H. Haugen og M. Pedersen (Red.), *Hedmark/Utdanning* (s. 267-292). Museumsforlaget.

Haugen, B. S. H. og Pedersen M. (Red.). (2018). *Hedmark/Utdanning*. Museumsforlaget.

Haugen, B. S. H. 2018. Innledning. I B. S. H. Haugen og M. Pedersen (Red.), *Hedmark/Utdanning* (s. 9–36). Museumsforlaget.

Holm, M (2018). Kvinner og menn på utstilling, Anno 2017. I B. S. H. Haugen og M. Pedersen (Red.), *Hedmark/Utdanning* (s. 109-138). Museumsforlaget.

Reinfjord, K. Hedmarkens skolehus 1860–1925. I B. S. H. Haugen og M. Pedersen (Red.), *Hedmark/Utdanning* (s. 213-240). Museumsforlaget.

Storbråten, K. O. B, Aastebøl, I. (2018). En sjø så blank, en luft så blå – men med utdanning er det så som så? I B. S. H. Haugen og M. Pedersen (Red.), *Hedmark/Utdanning* (s. 241-266). Museumsforlaget.

2017

Haugen, Bjørn Sverre Hol. Museer, drakt og tid. *Nordisk Museologi* 2017 (1) s. 73–89

2016

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2016. "Kristofer Visted - museumsmann og kulturhistorikar". I Harildstad, Gudmund, red. *Jul i gamle dager*. 171. Oslo, Scandinavian Academic Press. S. 193–234.

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2016. "Rekonstruované časy. Případová studie k norskému lidovému oděvu [Reconstructed times: a case study of Norwegian folk dress]". *Journal of Ethnology Národopisná revue*.

Møystad, Mari Østhagen 2016. "«I dit ansikts sved skal du æde dit brød». Disiplinering og assimilering av tatere på Savnviken arbeidskoloni 1908-1989". *Arbeiderhistorie* 2016.

Nielsen, Sigurd 2016. "Stimulating curiosity for global poverty and inequality - An explorative study of students' experiences with the exhibition A World at Stake.". *Nordisk Museologi* (2).

2015

Aastebøl, Ingun 2015. "Identitet og utdanning". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015. S. 17-45.

Bakstad, Anne Kathrine 2015. "Middelalderens merkevarer : vareplombene fra Hamarikaupangen". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015. S. 215-244.

Grastvedt, Laila 2015. "Melk til alle maaltider : - melkereklame, kolesterol og helse i det 20. århundre". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015. S. 127-157.

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2015. *Virkningsfulle tekstiler – i østnorske bønders draktpraksiser på 1700-tallet*. Oslo, Universitetet i Oslo.

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2015. "Drakt og sted". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015.

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2015. "Museenes gjøren – væren – vorden". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Elverum/Trondheim, Museumsforlaget/Anno museum.

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2015. "En sanselig kjole". *Norsk museumstidsskrift*, 1 (01), s. 7–32.

Nielsen, Sigurd og Jørgen Klein 2015. "A World at Stake -Global Citizenship, Justice, and the Role of Museums". I *Responsible Living: Concepts, Education and Future Perspectives*. Springer. S. 283.

Nilsson, Christer 2015. "Moderniseringen av Klevfos Cellulose- og Papirfabrik 1946-1964". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015. S. 92-125.

Serck-Hanssen, Caroline 2015. "Taternes smykkekultur". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015. S. 75-91.

Storbråten, Knut Ola B. 2015. "Botanisk rekonstruksjon i et historisk seterlandskap". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015. S. 158-188.

Sæther, Tor 2015. "På sporet av metallhåndverk i Hamarkaupangens omland". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015. S. 189-214.

Teien, Ida Kristine 2015. "Tæger : - en studie av håndverkstradering og gjenstandskomplekser". I Jacobsen, Harald, red. *Anno Hedmark*. Trondheim, Museumsforlaget, 2015. S. 47-74.

2014

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2014. "Ord om ting. Draktpraksisar i samlingane etter Amund B. Larsen den yngre". I Esborg, Line og Dirk Johannsen, red. *En vild endevending av al virkelighet. Norsk folkeminnesamling i hundre år*. Oslo, Novus forlag. S. 101–113.

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2014. "Reflections on dress practices and how to get to know the past". I Mathiasen, Tove Engelhardt et al., red. *Fashionable Encounters. Perspectives and trends in textile and dress in the Early Modern Nordic World*. Ancient Textiles Series. 14. Oxford Oxbow Books. S. 119–131.

2013

Haugen, Bjørn Sverre Hol 2013. "Drakt og tekstil". I Rogan, Bjarne og Anne Eriksen, red. *Etnologi og folkloristikk. En fagkritisk biografi om norsk kulturhistorie*. Oslo, Novus. S. 469–495.